

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลเมืองรามันห์อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ พื้นฟู และ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยภูมิปัญญาไทย มีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์ หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่าง คนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค งานพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลเมืองรามันห์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจบุคคลสำคัญของท้องถิ่นเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านของตำบลเมืองรามันห์ เพื่อเป็นการสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ และมี ประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจาก ชุมชน และเพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ ต่อไป

งานพัฒนาชุมชน
เทศบาลตำบลเมืองรามันห์

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ (๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงาม ของท้องถิ่นและของชาติและจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ ประชาชนชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยภูมิปัญญาไทยมี ความสำคัญอย่างยิ่งช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงสร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับ สังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืนช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

งานพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลเมืองรามันห์ ได้เล็งเห็น ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงได้จัดทำโครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้านหรือ ปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อสืบสานอนุรักษ์ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชนความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิมี ความหมายว่าพื้นชั้นพื้นเพปัญญาหมายความว่า ความรอบรู้ความรู้ทั่วความฉลาดเกิด แต่การเรียนรู้และคิดว่ามี ปัญญาหมายถึงพื้นความรู้ความสามารถภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงความสามารถในการใช้พื้นความรู้สร้างสรรค์ งานเพื่อพัฒนาและดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิ หมายความว่า พื้น ชั้น พื้นเพ

ปัญญา หมายความว่า ความรอบรู้ ความรู้ทั่วไป ความฉลาดเกิดแต่การเรียนรู้และคิด

ภูมิปัญญา หมายความว่า พื้นความรู้ความสามารถ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายความว่า ความสามารถในการใช้พื้นความรู้สร้างสรรค์งานเพื่อพัฒนา และดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น

การถ่ายทอดความหรือการสอน หมายความว่า บอกวิชาความรู้ให้แสดงเข้าใจโดยวิธีบอกหรือทำให้เห็นเป็นตัวอย่างเพื่อให้รู้ดีรู้ชั่ว

จากการศึกษาความหมายที่ผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมคำว่าภูมิปัญญา ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย สามารถรวบรวมได้ดังนี้

๑) ภูมิปัญญาคำว่าภูมิปัญญาตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom ซึ่งมีความหมายว่า ความรู้ความสามารถความเชื่อความสามารถทางพฤติกรรมและความสามารถในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์ สรุปได้ว่าภูมิปัญญาหมายถึงความรู้ความคิดความสามารถที่เป็นผลมาจากการใช้ความคิด และสติปัญญาในการปรับตัวและดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนเป็น กระบวนการที่เกิดขึ้นเรียนรู้และสะสมมาเป็นระยะเวลานานสามารถใช้หรือปรับเปลี่ยนมาสร้างประโยชน์และ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมภูมิปัญญาอาจเกิดจากประสบการณ์ของกลุ่มชน ในชุมชนจากภายนอกชุมชนและ / หรือผลิตใหม่หรือผลิตขึ้นมาก็ได้

๒) ภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular Wisdom) สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนให้ความหมาย ของภูมิปัญญาชาวบ้านว่าเป็นความรู้ของชาวบ้านที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์และความเฉลียวฉลาดของแต่ละ คนซึ่งได้เรียนรู้จากพ่อแม่ปู่ย่าตายายญาติพี่น้องและผู้ที่มีความรู้ในชุมชนความรู้เหล่านี้เกี่ยวข้องการดำเนินชีวิต เป็นแนวทางหลักเกณฑ์มีวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวความสัมพันธ์กับผู้ ล่วงลับไปแล้วกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และกับธรรมชาติความรู้ที่สั่งสมมา แต่บรรพบุรุษสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คน อีกรุ่นหนึ่งระหว่างการสืบทอดมีการปรับปรุงประยุกต์และเปลี่ยนแปลงจนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตาม สภาพการณ์ทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่าภูมิปัญญาชาวบ้านหมายถึงรากฐานความรู้ของชาวบ้านที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ และความรอบรู้รวมทั้งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษและที่ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับ สภาพการณ์ทางแวดล้อมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่าง เหมาะสม

๓) ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local wisdom) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๖ ได้ให้ความหมายของคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้โดยแยกให้ความหมายของคำว่าภูมิปัญญาว่าหมายถึงพื้นความรู้ ความสามารถและคำว่าท้องถิ่นว่าหมายถึงท้องที่ใดท้องที่หนึ่งโดยเฉพาะดังนั้นคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นจึง หมายถึงพื้นความรู้ความสามารถของท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง

สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้กล่าวไว้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจาก ประสบการณ์ของชีวิต สังคมและในสภาพสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันและถ่ายทอดสืบต่อกันมาเป็นวัฒนธรรม การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมจึงต้องใช้ปัญญาค้นหาสิ่งที่มีอยู่แล้วฟื้นฟูประยุกต์เสริมสร้างสิ่งใหม่บนรากฐาน สิ่งเก่าที่ค้นพบนั้นนักฟื้นฟูนักประยุกต์และนักประดิษฐ์คิดค้นทางวัฒนธรรมพื้นบ้านเหล่านี้มีชื่อเรียกในเวลาต่อมาว่า “ปราชญ์ชาวบ้าน” หรือ “ผู้รู้ชาวบ้านและสติปัญญาที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์นี้เรียกว่า “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” หรือ “ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาหลักสูตรกรมวิชาการกล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านคือความรู้ ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษาสังเกตคิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึก มาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่องความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคมชุมชน และในตัวของผู้รู้เองหากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จักเกิดการยอมรับถ่ายทอดและ พัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

สรุปได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงองค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ ของคนในชุมชนหรือท้องถิ่นที่มีการถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นวิถีชีวิตมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและ มีความหมายเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนในท้องถิ่น

๔) ภูมิปัญญาไทย (Thai Wisdom) เป็นผลของประสบการณ์สั่งสมของคนที่เรียนรู้จาก ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มชนเดียวกันและระหว่างกลุ่มชุมชนหลาย ๆ ชาติพันธุ์รวมไปถึงโลก ทัศน์ที่มีต่อสิ่งเหนือธรรมชาติภูมิปัญญาเหล่านี้เคยเอื้ออำนวยให้คนไทยแก้ปัญหาได้ดำรงอยู่และสร้างสรรค์ อารยธรรมของเราเองได้อย่างมีดุลยภาพกับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะในระดับพื้นฐานหรือระดับชาวบ้านภูมิ ปัญญาในแผ่นดินนี้มีได้เกิดขึ้นเป็นเอกเทศแต่ส่วนแลกเปลี่ยนเฟ้นและปรับให้ภูมิปัญญาจากอารยธรรมอื่น ตลอดมา

สรุปได้ว่าภูมิปัญญาไทยหมายถึงองค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยในด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการสะสมเลือกสรรและพัฒนาปรับปรุงอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับและ ได้รับการถ่ายทอดกันมาในสังคมเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกัน

ตารางเปรียบเทียบภูมิปัญญาท้องถิ่นกับภูมิปัญญาไทย

ประเภทภูมิปัญญา	ลักษณะที่เหมือนกัน	ลักษณะที่แตกต่างกัน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เป็นองค์ความรู้และวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบ ทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	เป็นองค์ความรู้และความสามารถในระดับบุคคลหรือระดับท้องถิ่นซึ่งมีขอบเขต จำกัด ในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาษาอีสาน ผ้าไหม แง่ไต้ปลาหนังตะลุง เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน ฯลฯ
ภูมิปัญญาไทย		เป็นองค์ความรู้และความสามารถโดยส่วนรวมเป็น ที่ยอมรับในระดับชาติเช่น ภาษาไทย มวยไทย ต้มยำกุ้ง เป็นภูมิปัญญาไทย ฯลฯ

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าภูมิปัญญาเป็นความรู้ความสามารถและวิธีการที่กลุ่มชนได้จากประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัวและดำรงชีพในระบบนิเวศหรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาสืบสานกันมาภูมิปัญญาชาวบ้านจึงเป็นความรู้ความสามารถและวิธีการปฏิบัติของ ชาวบ้านที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันหากวิธีการนั้นเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่นและมีการนำไปปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย ชุมชนก็จะเรียกว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” แต่ถ้าได้รับการยอมรับในระดับชาติก็จะขยายกว้างเป็น “ภูมิปัญญาไทย”

จากความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ ๖ ประการ

๑. มีความเป็นท้องถิ่นที่มีรากฐานอยู่ในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง
๒. เป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในบุคคลที่ใช้ความรู้นั้น
๓. มีการถ่ายทอดผ่านการบอกเล่าและถ่ายทอดทางวัฒนธรรมไม่ค่อยมีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
๔. เป็นความรู้ที่มาจากการลงมือทำและประสบการณ์มากกว่าเป็นความรู้จากทฤษฎี
๕. มีรากฐานในโลกทัศน์ทางศาสนาความสำคัญด้านจิตวิญญาณและค่านิยมของชุมชนในสังคม
๖. เป็นความองค์รวมความสมดุลของร่างกายและจิตวิญญาณและมีความสำคัญในการดำรงชีวิต

ความสำคัญของภูมิปัญญาไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภูมิปัญญาไทยพอสรุปได้ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาไทยช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นพระมหากษัตริย์ไทยทรงใช้ภูมิปัญญาในการสร้างชาติสร้างความเป็นปึกแผ่นของประเทศมาโดยตลอดตั้งแต่สุโขทัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชพระองค์ทรงปกครองประชาชนด้วยพระเมตตาแบบพ่อปกครองลูกผู้ใดประสบความเดือดร้อนก็สามารถดิ้นรนขง้างความเดือดร้อนขอรับพระราชทานความช่วยเหลือทำให้ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อพระองค์ต่อรุ่งเรืองให้เป็นปึกแผ่นพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตรรัชกาลที่ ๙ พระองค์ ทรงใช้ภูมิปัญญาสร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศทางการเมืองภายในประเทศจนรอดพ้นภัยพิบัติหลายครั้งด้าน การเกษตร พระองค์ทรงพระราชทานทฤษฎีใหม่ให้แก่พสกนิกรด้านการเกษตรแบบสมดุลและยั่งยืนฟื้นฟู สภาพแวดล้อมยังความสงบร่มเย็นคืนกลับมายังประชาชน

๒. สร้างความภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิคนไทยในอดีตมีความสามารถเป็นที่ปรากฏในประวัติศาสตร์จำนวนมากเป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศเช่น นายขนมต้มเป็นนักมวยที่มีฝีมือเก่งในการใช้วียะวะทุกส่วน แม้ไม่มีมวยไทยสามารถชกมวยไทยจนชนะมาได้ถึงเก้าคนสิบคนในคราวเดียวกันซึ่งในปัจจุบันมวยไทยถือเป็นภูมิปัญญาด้านศิลปะการป้องกันตัวชั้นเยี่ยม

นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาด้านอาหารอาหารไทยเป็นอาหารที่มีความหลากหลายในรสชาติทั้งอาหาร คาวหวานปรุงง่ายรสอร่อยถูกปากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศพืชที่ใช้ปรุงอาหารส่วนใหญ่เป็นพืชสมุนไพร ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นและราคาถูกพืชที่ใช้เป็นส่วนประกอบที่เป็นพืชสมุนไพรเช่นตะไคร้ขิงข่ากระชายใบใบ โหระพาใบกะเพรา เป็นต้น

๓. ความสามารถปรับปรุงประยุกต์หลักคำสอนทางศาสนาใช้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมคนไทยยอมรับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่โดยนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาไปปรับใช้ในวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมทำให้คนไทยเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ประนีประนอมรักสงบใจเย็นมีความอดทนให้อภัย สำนึกผิดดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายปกติสุขทำให้คนในชุมชนพึ่งพากันได้ทั้งหมดนี้สืบเนื่องจากหลักธรรมคำสอน พระพุทธศาสนาเป็นการใช้ภูมิปัญญาในการประยุกต์พระพุทธศาสนาวัน

๔. สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืนภูมิปัญญาไทยมีความเด่นชัดในการยอมรับนับถือและให้ความสำคัญแก่คนสังคมและธรรมชาติอย่างยั่งยืนมีเครื่องมือที่ใช้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนมากมาย เช่นประเพณีสิบสองเดือนเป็นการแสดงความเคารพขอพรเป็นวันแห่งครอบครัวเครือญาติพี่น้องได้พบปะกันด้วยความอบอุ่นส่วนประเพณีลอยกระทงคุณค่าอยู่การบูชาและเคารพบุญคุณของน้ำที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคนพืชสัตว์ซึ่งใช้น้ำทั้งการบริโภคและอุปโภคในรักษาป่าให้ต้นน้ำลำธารได้ประยุตให้ประเพณี การบวชป่าเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ธรรมชาติสภาพแวดล้อมความอุดมสมบูรณ์แก่ต้นน้ำลำธารพลิกฟื้นกลับคืนมาได้ อาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักของคนไทยที่คำนึงความสมดุลของคนสังคมและธรรมชาติ แต่น้อยพ้ออยู่พอकिन เมื่อเหลือกินก็แจกญาติพี่น้องเพื่อนบ้านใกล้เคียงนอกจากนี้ยังนำไปแลกเปลี่ยนกับสิ่งของอย่างอื่นที่ตนไม่มีเมื่อ เหลือใช้จริง ๆ จึงจะขายอาจกล่าวได้เป็นการเกษตรแบบ “กิน-แจก-แลก-ขาย” ทำให้คนในสังคมได้ช่วยเหลือ เกื้อกูลแบ่งปันกันเคารพนับถือกันเป็นญาติกันทั้งหมู่บ้านจึงอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีสัมพันธ์กันแนบแน่น ธรรมชาติไม่ถูกทำลายไปมากเนื่องจากทำพ้อพอกินไม่โลภและทำลายมากเหมือนปัจจุบันถือเป็นภูมิปัญญาที่ สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติให้อยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

๕. เปลี่ยนแปลงปรับปรุงได้ตามยุคสมัยแม้กาลเวลาจะเปลี่ยนไปอย่างไรความรู้สมัยใหม่จะหลั่งเข้ามา มาก แต่ภูมิปัญญาไทยก็สามารถปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมกับยุคสมัยเช่นการรู้จักนำเครื่องยนต์มาติดตั้งกับเรือ ใส่ใบพัดเป็นทางสามารถวิ่งได้เร็วขึ้นเรียกว่า “ เรือหางยาว ” การรู้จักทำการเกษตรแบบผสมผสานพลิกฟื้น ธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์คืนแทนสภาพป่าที่ถูกตัดทำลายไปการรู้จักใช้ภูมิปัญญาออมเงินสะสมทุนตามแบบ สมัยใหม่ให้สมาชิกกู้ยืมปลดหนี้สินและจัดสวัสดิการแก่สมาชิกจนชุมชนมีความมั่นคงเข้มแข็งสามารถช่วย ตนเองได้หลายร้อยหมู่บ้านทั่วประเทศและการสร้าง “ อุทยาน ” ขึ้นเป็นปะการังเทียมให้ปลาอาศัยวางไข่แพร่ พันธุ์และเจริญเติบโตขยายจำนวนมากดังเดิมถือเป็นการใช้ภูมิปัญญาปรับปรุงประยุกต์ใช้ได้ตามยุคตามสมัย

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑. ภูมิปัญญาหรือความรู้ส่วนที่เรียกว่า “ ย่าไส้ ” ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจเรื่องของปากท้องเป็นสิ่งที่ถูกนำไปแสวงหาผลประโยชน์หรือที่คุณค่าเป็นตัวเงินโดยง่ายจึงจำเป็นต้องวางแผนมีการจด ลิขสิทธิ์สิทธิบัตรทางปัญญา

๒. ภูมิปัญญาหรือความรู้ส่วนที่เรียกว่า “ ย่าใจ ” ซึ่งความรู้ที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใครกลับช่วยให้สังคม มีความเอื้ออาทรเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อความผาสุกของคนในสังคม

ประกาศ แก้ววรรณ ได้สังเคราะห์ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๒ ประเภทดังนี้

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากสติปัญญาของชาวบ้านเป็นศักยภาพหรือความสามารถในการแก้ไขปัญหาการดาเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของ ชาวบ้านให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของชุมชนท้องถิ่น

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาเป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่คิดค้นสั่งสมสืบทอดปรับปรุงพัฒนาเป็นศักยภาพหรือความสามารถในเชิงสร้างสรรค์เป็นการสร้างความรู้ใหม่สร้างปัญญา ตอบสนองความจำเป็นความต้องการของชุมชนท้องถิ่นตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนา ประเทศโดยรวมทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและมั่นคง

การจำแนกตามแหล่งถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้จำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแหล่งถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๓ ประเภทดังนี้

๑. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทบุคคล** กลุ่มบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในเรื่องพิธีกรรมสำคัญของท้องถิ่นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการประติษฐ์และการเกษตรกรรมโดยบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นผู้ริเริ่มหรือเป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น เช่นครูภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้านพระภิกษุผู้นำชุมชนผู้รู้พ่อแม่แม่เฒ่า ฯลฯ

๒. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทสถานที่** ครอบคลุมสถานที่ที่มีความสำคัญกับท้องถิ่นในด้านประวัติศาสตร์ศาสนาพิธีกรรมสถานที่ทางธรรมชาติสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแหล่งเพาะปลูกตาม แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทั้งที่เป็นบุคคลหน่วยราชการ และองค์กรเอกชน

๓. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทวัสดุอุปกรณ์** ครอบคลุมวัสดุอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์สื่อของจริงและของจำลองที่ใช้แทนความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญา ท้องถิ่นมีมากมายหลายแขนง แต่มักจะถูกมองว่าถ้าหลังคนบางกลุ่มจึงไม่ค่อยให้ความนิยมและสืบสานกันมาก นักส่วนใหญ่แล้วภูมิปัญญาท้องถิ่นมักสืบทอดบอกกล่าวกันเป็นการภายในเช่นสูตรทำอาหารหรือตำรับตำราต่าง ทำให้ไม่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปอาจจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็น ๑๐ ลักษณะได้ดังนี้

๑. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนาภูมิปัญญา** ประเภทนี้จะมีลักษณะแตกต่างกัน ไปในแต่ละท้องถิ่นเนื่องจากมีพื้นฐานทางความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกันสำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยซึ่ง เกี่ยวกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาเป็นหลักนั้นได้มีส่วนสร้างสรรค์สังคมโดยการผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น

๒. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม** เนื่องจากประเพณีและพิธีกรรมเป็นสิ่งที่ดำรง ที่คนไทยในท้องถิ่นสร้างขึ้นมาโดยเฉพาะเป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจในสังคมภูมิปัญญาประเภทนี้จึงมีความสำคัญ ต่อการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นอย่างมากดังจะเห็นได้จากประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญ ๆ ในประเทศไทยล้วน เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมแทบทั้งสิ้น

๓. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน** เป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะประเภทต่าง ๆ โดยการ นำทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหลังจากนั้นได้สืบทอดการพัฒนาอย่างไม่ขาดสายกลายเป็น ศิลปะที่มีลักษณะที่มีคุณค่าเฉพาะถิ่น

๔. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับอาหารและผักพื้นบ้าน** นอกจากมนุษย์จะน าอาหารมาบริโภคเพื่อ ความอยู่รอดแล้วมนุษย์ยังได้นำเทคนิคการถนอมอาหารและการปรุงอาหารมาใช้เพื่อให้อาหารที่มีมากเกินความต้องการสามารถเก็บไว้บริโภคได้เป็นเวลานานซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการ ดำรงชีวิต นอกจากนี้นิยมนำผักพื้นบ้านชนิดต่าง ๆ มาบริโภคได้อีกด้วย

๕. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน** การละเล่นถือว่าเป็นการเอนคลาย โดยเฉพาะใน วัยเด็กซึ่งชอบความสนุกสนานเพลิดเพลินภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยส่วนใหญ่จะใช้อุปกรณ์ในการเล่น

ที่ประดิษฐ์มาจากธรรมชาติซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติและรู้จักปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม อย่างกลมกลืน

๖. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม** ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลายซึ่งเกิดจากการ สร้างสรรค์ของแต่ละภาคเราสามารถพบหลักฐานจากร่องรอยของศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏกระจายตัวอยู่ กระจายตัวอยู่ทั่วไปเช่นสถาปัตยกรรมประติมากรรมจิตรกรรมเป็นต้นซึ่งแสดงให้เห็นถึงเทคนิคความคิดความ ของ บรรพชนได้เป็นอย่างดี

๗. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภูมิปัญญา** ประเภทนี้ส่วนมากจะแสดงออก ถึงความ สนุกสนานและยังเป็นคติสอนใจสำหรับคนในสังคมซึ่งมีส่วนแตกต่างกันออกไปตามโลกทัศน์ของคนในภาค ต่างๆ

๘. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้านภูมิปัญญา** ประเภทนี้เกิด จากการสั่ง สมประสบการณ์ของคนในอดีตและถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลังถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะถือว่าเป็น ปัจจัยซึ่งมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์หากได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยประโยชน์ทางเศรษฐกิจและ สังคม ในอนาคตได้

๙. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน** เทคโนโลยีและ สิ่งของเครื่องใช้ ต่าง ๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาคนั้นถือเป็นประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมชั้นเยี่ยม ซึ่งปัจจุบัน ยังไม่ได้รับความสนใจในการพัฒนาและส่งเสริมภูมิปัญญาประเภทนี้เท่าที่ควรหากมีการเรียนรู้และสืบทอด ความคิดเกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมให้แก่เยาวชนจะเป็นการรักษาภูมิปัญญาของบรรพชนได้อีก ทาง หนึ่ง

๑๐. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ** เนื่องจากไทยมี อาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำนาทำไร่จึงทำให้เกิดภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อ และ พิธีกรรมในการดำรงชีวิตเพื่อแก้ปัญหาหรืออ่อนวอนให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูกและเพื่อเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตรดังจะเห็นได้จากพิธีกรรมเกี่ยวกับเกษตรกรรมทั่วทุกภูมิภาคของไทย

คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้แบ่งสาขาหรือประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๑๓ สาขา ดังนี้

๑. **สาขาเกษตรกรรม** หมายถึงความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้าน การเกษตร กับเทคโนโลยีโดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิมซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้เช่นการทำ เกษตรแบบผสมผสานการแก้ปัญหาด้านการตลาดการแก้ปัญหาด้านการผลิตการแก้ไขโรคและ แมลงและการรู้จักปรับ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตรเป็นต้น

๒. **สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม** (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึงการรู้จักประยุกต์ใช้ เทคโนโลยี สมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อชะลอการนำเข้าสู่ตลาดเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่าง ปลอดภัยประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอด ทั้งการผลิตและการ จัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรมเช่นการรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารากลุ่มโรงสีกลุ่ม หัตถกรรมเป็นต้น

๓. **สาขาการแพทย์ไทย** หมายถึงความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนใน ชุมชนโดย เน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. **สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม** หมายถึงความสามารถเกี่ยวกับจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งอนุรักษ์การพัฒนาและใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. **สาขากองทุนธุรกิจชุมชน** หมายถึงการจัดการด้านสมทบและบริการกองทุนในการประกันคุณภาพ ชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

๖. **สาขาศิลปกรรม** หมายถึงผู้ที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์มีผลงานโดดเด่นเรื่องต่อไปนี้

๖.๑ ด้านจิตรกรรม คือการวาดภาพฝาผนังการเขียนภาพลงผ้าหน้าผาการสักลาย ฯลฯ

๖.๒ ด้านประติมากรรมคือผู้มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์และมีฝีมือในการปั้นแกะสลักการหล่อเช่นหล่อพระพุทธรูปปั้นโองสลักลอยตลับประดับต้นเทียนสิ่งก่อสร้าง ฯลฯ

๖.๓ ด้านสถาปัตยกรรมคือผู้ที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์เรื่องการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนโบสถ์ศาลาศาลพระภูมิ ฯลฯ ๖.๔ ด้านหัตถกรรม (งานช่างฝีมือ) คือผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีผลงานในสิ่งทำมือเช่นเครื่องจักสาน

๖.๕ ด้านงานประดิษฐ์ คือผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ด้านการจัดทำผลงานเลียนแบบธรรมชาติเช่นการประดิษฐ์ดอกไม้บายศรีการแต่งลอยตลับบนแผ่นผ้า ฯลฯ

๖.๖ ด้านดนตรีนาฏศิลป์และการเล่นพื้นบ้าน คือผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเล่นดนตรีการขับสากการฟ้อน การคิดวิธีการเล่นพื้นบ้านหมอลำ การเล่นลิเก

๗. **สาขาการจัดการองค์กร** หมายถึงความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานขององค์กรชุมชน ต่าง ๆ ให้สามารถพัฒนาและบริหารองค์กรของตนเองได้ตามบทบาทหน้าที่ขององค์กรเช่นการจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น

๘. **สาขาภาษาและวรรณกรรม** หมายถึงความสามารถในการผลิตผลงานเกี่ยวกับภาษาทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณภาษาไทยและการใช้ภาษาตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๙. **สาขาศาสนาและประเพณี** หมายถึงความสามารถในการประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมเช่นการถ่ายทอดหลักธรรมทางศาสนาการบวชป่าการประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีชาวนา เป็นต้น

๑๐. **สาขากองทุนและสวัสดิการ** หมายถึงการจัดการด้านสมทบและบริการกองทุนในการประกันคุณภาพชีวิตของตนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

๑๑. **สาขาการศึกษา** หมายถึงความสามารถถ่ายทอดการอบรมเลี้ยงดูการบ่มเพาะการสั่งสอนการสร้างสื่อและอุปกรณ์การวัดความสำเร็จ

ด้านการแพทย์ไทย
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลเมืองรามันห์
การนวดแผนโบราณ

เป็นการนวดชนิดหนึ่งในแบบไทย ซึ่งเป็นศาสตร์บำบัดและรักษาโรคแขนงหนึ่งของการแพทย์แผนไทย โดยจะเน้นในลักษณะการกด การคลึง การบีบ การตัด การดึง และการอบ ประคบ ซึ่งรู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อ "นวดแผนโบราณ" โดยมีหลักฐานว่านวดแผนไทยนั้นมีประวัติมาจากประเทศอินเดีย โดยเชื่อว่าน่าจะมีการนำการนวดเข้ามาพร้อมกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และมีการนำเข้ามาในประเทศไทยเมื่อใดนั้นไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน จากนั้นได้ถูกพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เข้ากันกับวัฒนธรรมของสังคมไทย จนเป็นรูปแบบแผนที่เป็นมาตรฐานของไทยและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ชื่อ : นางอามีเนาะ วาแมตีซา

ที่อยู่ : ม.๖ ต.กายูบอเกาะ

ด้านการแพทย์ไทย
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลกาญบ่อเกาะ
การนวดแผนไทย

การนวดแผนไทยเป็นการดูแลสุขภาพแบบพื้นบ้านดั้งเดิมที่อยู่คู่กับประเทศไทยนวดแผนไทยนั้น มีประวัติมาจากประเทศอินเดียโดยเชื่อว่าน่าจะมีการน การนวดเข้ามาพร้อมกับการเผยแพร่ พระพุทธศาสนา คุณกอบลาบกล่าวว่าการนวดแผนไทยเป็นศาสตร์และศิลปะที่มาแต่โบราณ เกิดจาก สัญชาติญาณเบื้องต้นของการอยู่รอดเมื่อมีอาการปวดหรือเจ็บป่วยตนเองหรือผู้ที่อยู่ใกล้เคียงมักจะ ลูบไล้บิบนวดบริเวณดังกล่าว ทำให้อาการปวดเมื่อยลดลง เริ่มแรกก็เป็นไปโดยไม่ได้ตั้งใจ ต่อมาเริ่ม สังเกตเห็นผลของการบิบนวดในบางจุด หรือบางวิธีได้ผลจึงเก็บไว้เป็นประสบการณ์ และกลายเป็น ความรู้สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง โดยจะเน้นในลักษณะการกด การคลึง การบีบ การตัด การดึง และการอบประคบ

ชื่อ : นายมาหามะ วาแมตชีชา

ที่อยู่ : ม.๒ ต.กาญบ่อเกาะ

ด้านอาหารพื้นบ้าน
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลกาญบ่อเกาะ
การทำขนมพื้นบ้าน ขนมกุเวฮาจิ

เมื่อใกล้ถึงวันฮารีรายออ์ดิลฟิตรี ทุกบ้านจะทำขนมเพื่อเตรียมรองรับแขก หรือญาติมิตรที่มาเยี่ยมเยียน ขนมในวันรายอมีหลากหลายชนิดแล้วแต่ความประสงค์ของเจ้าภาพ บ้างทำตุปะ ข้าวต้มเหนียวใบกะพ้อ บ้างทำวุ้น กุเวฮาจิ หรือสังขยาน้ำตาลไหม้ ก็เป็นขนมหวานอีกชนิดหนึ่ง ที่นิยมทำเพื่อรองรับแขกที่มาเยี่ยมเยียน หรือแจกจ่ายให้เพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะกินกุเวฮาจิเปล่า หรือกินกับข้าวเหนียวมูนกะทิ ก็อร่อย เป็นขนมหวานที่กินคู่หลังจากรับประทานข้าวหมก หรือนาซิดาแซ ขนมกุเวฮาจินี้ไม่เพียงแต่ทำกินรับรองแขกเท่านั้น ยังเป็นขนมที่รู้จักกันดีและนิยมแพร่หลาย ใช้เป็นขนมในการจัดขันหมากในพิธีแต่งงานของชาวไทยมุสลิม

ชื่อ : นางอามีเนาะ ยะโอะ

ที่อยู่ : ม.๑ ต.กาญบ่อเกาะ

ด้านการเกษตรกรรม
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลกาบอเกาะ
การทำเกษตรผสมผสาน

การทำเกษตรยุคปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ หนึ่งในการทำเกษตรที่ยั่งยืนและได้ผลดี สามารถใช้ได้กับทุกพื้นที่คือการทำ เกษตรผสมผสาน ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเริ่มจากการจัดการดินและน้ำให้เพียงพอ ปลูกพืช ไม้ยืนต้น เลี้ยงสัตว์ เพื่อสร้างระบบนิเวศที่ดี ปลูกป่าไว้ใช้เป็นพลังงาน อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชเพื่อสร้างความหลากหลาย ทำให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเองได้ มีกิน มีอยู่ มีใช้ในพื้นที่ของตัวเอง เมื่อบริหารพื้นที่ได้สมดุลก็สามารถสร้างผลผลิตที่ดี และขยายขยายไปสู่การทำธุรกิจ เกษตรอย่างยั่งยืน โดยอาจจะรวมกลุ่มร่วมกับเครือข่ายเกษตรกรที่ดำเนินแนวทางเดียวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี เครื่องมือเกษตรต่างๆ ตลอดจนตลาดผู้บริโภคของตนเอง

ชื่อ : นางปาดิเมาะ เซ็นหมาด

ที่อยู่ : ม.๑ ต.กาบอเกาะ

ด้านหัตถกรรม
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลกาญูบเกาะ
การทำขันหมาก

ขันหมาก คือ พานหรือถาดที่ใช้ในการพิธีสู่ขอ ประกอบไปด้วยของมงคลต่าง ๆ มากมาย มีความหมายสื่อถึงการขออนุญาตครอบครัวของฝ่ายหญิง เพื่อให้ได้แต่งงานกับฝ่ายชาย หรือเครื่องหมายแทนการเชื่อมโยงของคู่บ่าวสาว และเครื่องญาติของทั้งคู่เอาไว้ โดยฝ่ายชายจะเป็นผู้จัดเตรียมเพื่อนำไปสู่ขอเจ้าสาวที่บ้านของฝ่ายหญิง เป็นส่วนหนึ่งของพิธีการแต่งงานแบบไทย เพื่อสร้างความเป็นสิริมงคล การจัดขบวนขันหมาก จึงเป็นขั้นตอนสำคัญในพิธีแต่งงานที่แสดงถึงความพิถีพิถัน ตั้งใจ และความเคารพต่อครอบครัวฝ่ายหญิง เป็นการสืบสานประเพณีไทยอันดีงาม และสร้างความทรงจำอันล้ำค่าให้กับคู่บ่าวสาว

ชื่อ : นางสาวชีวะ สะมะสะ

ที่อยู่ : ม.๑ ต.กาญูบเกาะ

ด้านการแพทย์ไทย
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบलगายบอเกาะ
การทำลูกประคบ (สมุนไพร)

การประคบสมุนไพร คือ การใช้สมุนไพรมาห่อด้วยผ้า เป็นลูก เรียกว่า ลูกประคบ นำลูกประคบ ไปนึ่งให้ร้อน แล้วนำมาประคบบริเวณที่ปวดหรือเคล็ด ชัดยอก จะช่วยบรรเทาอาการปวดเคล็ดชัดเจนได้ สมุนไพรที่ใช้ทำลูกประคบส่วนใหญ่เป็นสมุนไพรที่มีน้ำมันหอมระเหย เมื่อนึ่งร้อนแล้วน้ำมันหอมระเหยซึ่งเป็นตัวยาจะออกมากับไอน้ำ และ ความชื้น เมื่อประคบตัวยาก็เหล่านั้นจะซึมเข้าไปในผิวหนัง ช่วยรักษา อาการ เคล็ด ชัดยอก และอาการปวด นอกจากนั้นแล้ว ความร้อนจาก ลูกประคบจะช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต ช่วยให้ตัวยาซึมผ่าน ผิวหนัง ได้ดีขึ้น อีกทั้งกลิ่นจากน้ำมันหอมระเหยยังช่วยให้ความ สดชื่นด้วย

ชื่อ : นางกลือซง อาตะ
ที่อยู่ : ม.๖ ต.กายบอเกาะ

ด้านการหัตถกรรม
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลกาญบ่อเกาะ
การทำดอกไม้

งานฝีมือทำที่บ้าน “วิธีดอกไม้ประดิษฐ์”, ดอกไม้พลาสติก, ดอกไม้กระดาษย่น, ดอกไม้กระดาษสา, ดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาษ, ดอกไม้ผ้า, ดอกไม้ถุงน่องและดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลา โดยได้ทำการเลือกสูตรอาชีพวิธีทำดอกไม้ประดิษฐ์พร้อมเปิดร้านหรือเริ่มต้นสร้างอาชีพได้ทันที เหมาะสำหรับผู้สนใจอาชีพเสริม, สร้างอาชีพและอาชีพอิสระ

ชื่อ : นางกลือซง อาตะ
ที่อยู่ : ม.๖ ต.กาญบ่อเกาะ

ด้านการด้านหัตถกรรม
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลกาญูบอเกาะ
การทำจักสานใบหนามเตย

การสร้างสรรคงานหัตถกรรมจากใบเตยหนาม เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา โดยช่างฝีมือพื้นบ้านจนเป็นงานหัตถกรรมประจำถิ่นที่สร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจใน ภาคใต้นั้น สามารถพบได้ในหลายจังหวัด เช่น ตรัง กระบี่ ระนอง ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส ซึ่งมี การรวมกลุ่มกันเพื่อทำเครื่องจักสานสร้างรายได้เป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม ซึ่งในบางท้องถิ่น ภูมิ ปัญญาด้านนี้อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญหาย งานพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลเมืองรามันห์ ตระหนักแล้วเห็นว่า หากภูมิปัญญาด้านนี้ไม่ได้รับการส่งเสริม คงสูญหายไป เนื่องจากลักษณะและสภาพโครงสร้างทางสังคม แนวความคิด ค่านิยมของคนรุ่นใหม่ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย มีการพึ่งพาผลผลิตจากเทคโนโลยีกันมากขึ้น จึงทำให้งานช่างฝีมือด้านนี้ ค่อยๆ เลือนหายไป ปัจจุบันสภาวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานีได้ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาด้าน งานหัตถกรรมนี้แก่กลุ่มเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตของบรรพบุรุษที่สืบทอดภูมิปัญญาต่อกันมา และอนุรักษ์ภูมิปัญญานี้ให้คงอยู่ต่อไป

ชื่อ : นางสาวเมษา ยามา

ที่อยู่ : ม.๖ ต.กาญูบอเกาะ

ด้านการขับร้อง
ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลกาบือบเกาะ
การขับร้องอนาซิด

เป็นการขับร้องบทเพลงที่เกี่ยวกับการศรัทธา การทำความดี เช่น การเป็นมุสลิมที่ดี การเป็นลูกที่ดี ของบิดามารดา การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมการให้ความรักต่อกัน แต่ไม่ใช่ความรักในเชิงการชู้สาว จะพบว่า บทเพลงอนาซิดคือบทเพลงส่งเสริมให้ทุกคนทำความดีต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่พระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของได้ สรรค์สร้างขึ้น ในจักรวาลนี้ อีกทั้ง ยังเป็นการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ให้คงอยู่สืบไป บทเพลงอนาซิด เป็นบทเพลงที่มุสลิมทั่วโลกใช้ในการขับร้อง ซึ่งเป็นที่อนุมัติตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม เป็นสื่อในการเผยแผ่ศาสนาอิสลามอนาซิด (Anasheed) เป็นบท เป็นการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาอย่างมีศิลปะและซึ้งซาบได้ง่ายใช้ภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมักมีการผสมผสานภาษายาวี ภาษาอาหรับ และภาษาไทยในบทสวด ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนในพื้นที่ มีบทบาทในการเรียนรู้และสร้างความสามัคคีในชุมชนอนาซิดมักใช้ในกิจกรรมทางศาสนา เช่น งานมัสยิด งานแต่งงาน งานศพ และในโรงเรียนตาดีกา เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและความสามัคคีในกลุ่มเยาวชนและคนในชุมชนถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นเป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดด้วยวิธีการเลียนแบบและฝึกฝนอย่างไม่เป็นทางการ สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและความเคารพต่อผู้รู้สามารถปรับใช้ได้กับบริบทปัจจุบันแม้จะมีพื้นฐานจากศาสนาและวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่อนาซิดสามารถพัฒนาเป็นเวทีประกวดหรือกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมสมัยได้

ตารางฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทศบาลตำบลเมืองรามันห์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ชื่อภูมิปัญญา	ด้าน	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญา	บริเวณที่พบ	หมายเหตุ
การนวดแผนโบราณ	แพทย์แผนไทย	นางอามีเนาะ วาแมตี่ชา	ใช้แรงมือ กด ดึง บิด ยืด โดยไม่ต้องพึ่งพาสารเคมี หรืออุปกรณ์ทันสมัย ช่วยเบาเทาอาการปวดเมื่อย คลายเส้น ลดความเครียด และกระตุ้นการไหลเวียนเลือด การเรียนรู้มักไม่ใช้ตำราเพียงอย่างเดียว ต้องฝึกปฏิบัติและเรียนจากครู (หมอนวด) สะท้อนความสัมพันธ์ครู-ศิษย์ และคุณค่าทางจริยธรรม	การบำบัดและฟื้นฟูร่างกายด้วยการกดจุดบีบ คลึง ดัด และยืดกล้ามเนื้อ ตามแนวเส้นพลังงาน เพื่อปรับสมดุลของร่างกายและจิตใจ โดยไม่ใช้ยาตำนานเชื่อว่านวดไทยมีต้นกำเนิดจาก ชีวกโกมารภัจ แพทย์ประจำองค์พระพุทธเจ้าพัฒนาและปรับเข้ากับวิถีชีวิตไทย จนกลายเป็นศาสตร์เฉพาะถิ่น	ม.๖ ต.กายูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา	
การนวดแผนไทย	แพทย์แผนไทย	นายมาหามะ วาแมตี่ชา	การนวดแผนไทยเป็นการดูแลสุขภาพ แบบพื้นบ้านดั้งเดิมที่อยู่คู่กับประเทศ ไทยมาตั้งแต่ก่อนสมัยกรุงสุโขทัยซึ่งมี ความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ที่ แตกต่างกันไปตามแต่ละสังคม วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์	คุณมาหามะ วาแมตี่ชา ได้เรียนรู้จาก ชีวิตในวัยเด็กจนกระทั่งได้รับการ ถ่ายทอดอบรม ได้ เรียนจนมีความรู้ มีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ ในงานที่ทำ หรือประกอบอาชีพ	ม.๒ ต.กายูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา เบอร์โทร ๐ ๘ ๒ - ๖ ๒ ๘ ๕๓๗๐	

ตารางฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทศบาลตำบลเมืองรามันห์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ชื่อภูมิปัญญา	ด้าน	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญา	บริเวณที่พบ	หมายเหตุ
การทำขนม พื้นบ้าน ขนมจากจ้อ	ด้านอาหาร พื้นบ้าน	นางอามีเนาะ ยะโอะ	ขนมกุเวฮาจเป็นขนมหวานของชาวมุสลิมปักษ์ใต้ นิยมทำกันในช่วงงานบุญต่างๆ ชาวบ้านก็จะทำขนม ขึ้นนอกจากจะนำไปมัสยิดแล้วก็ไปฝากเพื่อนบ้าน เพื่อนบ้านก็จะนำของตัวเองที่ทำไว้ใส่กลับมาให้เรา ต่อ และยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่สืบทอดมา จากบรรพบุรุษปัจจุบันจะไม่ค่อยได้เห็นกันถ้าไม่มีวัน สำคัญต่างๆ	เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีการสืบทอดกัน มาจากรุ่นสู่รุ่น มีการเรียนรู้ในทุกขั้นตอน การทำและสั่งสมประสบการณ์ ลองผิด ลองถูกในการคิดค้น ทำสูตรขนมต่าง ๆ จนได้สูตรขนมที่ทำกันในแต่ละภาคของ ประเทศไทย ซึ่งขนมของไทยเป็นขนมที่มี ขั้นตอนที่ประณีต และเอี้ยดอ่อน มีความ สวยงาม ในสมัยโบราณนิยมทำใน เทศกาลงานบุญต่าง ๆ งานมงคลต่าง ๆ งานต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง	ม.๑ ต.กาเย บอเกาะ อ.รามัน จ. ยะลา เบอร์โทร	
การทำเกษตร ผสมผสาน	ด้านการ เกษตรกรรม	นางปาตีเมาะ เซ็น หมาด	การใช้ความรู้พื้นบ้านร่วมกับหลักการเกษตรอย่าง ยั่งยืน เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหาร รายได้ และ สิ่งแวดล้อม มีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และใช้น้ำ เช่น ขี้วัวใช้ทำปุ๋ยให้พืชหากผลผลิตบางชนิดเสียหาย ยังมี อย่างอื่นรองรับ เช่น ราคาข้าวตก ก็ยังมีผัก ปลา หรือไข่ไก่ขายรักษาความสมดุลของดิน น้ำ อากาศ และความหลากหลายทางชีวภาพยึดหลักเศรษฐกิจ พอเพียง พออยู่ พอกิน ก่อนค่อยขายมีผลผลิตใช้กิน ในครัวเรือน ลดค่าใช้จ่าย และมีรายได้เสริมตลอดปี	คุณนางปาตีเมาะ เซ็นหมาด ได้มีการแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด โดยเริ่มจากการจัดการดินและน้ำให้ เพียงพอ ปลูกพืช ไม้ยืนต้น เลี้ยงสัตว์ เพื่อ สร้างระบบนิเวศที่ดี ปลูกป่าไว้ใช้เป็น พลังงาน อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชเพื่อสร้าง ความหลากหลาย ทำให้เกิดความมั่นคง ทางอาหาร เกษตรกรสามารถเลี้ยงตัวเอง ได้ มีกิน มีอยู่ มีใช้ในพื้นที่ของตัวเอง	ม.๑ ต.กาเย บอเกาะ อ.รามัน จ. ยะลา	

ตารางฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทศบาลตำบลเมืองรามันห์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ชื่อภูมิปัญญา	ด้าน	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญา	บริเวณที่พบ	หมายเหตุ
การทำ ขันหมาก	ด้าน หัตถกรรม	นางซีซ๊ะ สะมะสะ	การสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ ประเพณีและค่านิยมของสังคมไทยที่เกี่ยวข้องกับพิธีแต่งงานขันหมากเป็นสัญลักษณ์ของการ “ขอ” ฝ่ายหญิงอย่างมีเกียรติ แสดงถึงความพร้อมทางเศรษฐกิจและความรับผิดชอบของฝ่ายชาย สื่อถึงความจริงใจและความตั้งใจที่จะดูแลคู่ครองเป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น โดยเฉพาะในช่วงฝีมือท้องถิ่นที่จัดขันหมาก ช่วยอนุรักษ์ประเพณี และเสริมคุณค่าของ “พิธีแต่งงาน”	พานหรือภาชนะที่ใช้ในการพิธีสู่ขอ ประกอบไปด้วยของมงคลต่าง ๆ มากมาย มีความหมายสื่อถึงการขออนุญาตครอบครัวของฝ่ายหญิง เพื่อให้ได้แต่งงานกับฝ่ายชายหรือเครื่องหมายแทนการเชื่อมโยงของคู่บ่าวสาว และเครือญาติของทั้งคู่เอาไว้ โดยฝ่ายชายจะเป็นผู้จัดเตรียมเพื่อนำไปสู่ขอเจ้าสาวที่บ้านของฝ่ายหญิง เป็นส่วนหนึ่งของพิธีการแต่งงานแบบไทย เพื่อสร้างความเป็นสิริมงคล การจัดขบวนขันหมาก จึงเป็นขั้นตอนสำคัญในพิธีแต่งงานที่แสดงถึงความพิถีพิถัน ตั้งใจ และความเคารพต่อครอบครัวฝ่ายหญิง เป็นการสืบสานประเพณีไทยอันดีงาม และสร้างความทรงจำอันล้ำค่าให้กับคู่บ่าวสาว	ม.๑ ต. กายูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา เบอร์โทร ๐ ๙ ๘ - ๖๗๘๖๕ ๕๒	
การทำลูก ประคบ (สมุนไพร)	ด้าน การแพทย์ ไทย	นางกลือซง อาตะ	ความรู้การทำลูกประคบและเลือกสมุนไพร มักถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นในครอบครัว หลายชุมชนใช้เป็นผลิตภัณฑ์ OTOP สร้างรายได้และพัฒนาต่อยอด ใช้สมุนไพรพื้นบ้าน เช่น ไพล ขมิ้น ตะไคร้ ใบมะขาม มะกรูด ฯลฯ เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการพึ่งพาสารเคมีหรือยาแผนปัจจุบัน	คุณกลือซง อาตะ กล่าวว่า การใช้สมุนไพรมาห่อด้วยผ้าเป็นลูก เรียกว่า ลูกประคบ นำลูกประคบ ไปนึ่งให้ร้อนแล้วนำมาประคบบริเวณที่ปวดหรือเคล็ด ชัดยอก จะช่วยบรรเทาอาการปวดเคล็ดชัดเจนได้ สมุนไพรที่ใช้ทำลูกประคบส่วนใหญ่เป็นสมุนไพรที่มีน้ำมันหอมระเหย เมื่อนึ่งร้อนแล้วน้ำมันหอมระเหยซึ่งเป็นตัวยาจะออกมากับไอน้ำและ ความชื้น เมื่อประคบตัวยาก็เหล่านั้นจะซึมเข้าไปในผิวหนัง ช่วยรักษา อาการ เคล็ด ชัดยอก และอาการปวด นอกจากนั้นแล้ว ความร้อนจาก ลูกประคบจะช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต ช่วยให้ตัวยาสัมผัสผ่าน ผิวหนังได้ดีขึ้น อีกทั้งกลิ่นจากน้ำมันหอมระเหยยังช่วยให้ความสดชื่นด้วย	ม.๖ ต. กายูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา เบอร์โทร ๐ ๘ ๖ - ๐๐๕๐๖ ๘๙	

ตารางฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทศบาลตำบลเมืองรามันห์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ชื่อภูมิปัญญา	ด้าน	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญา	บริเวณที่พบ	หมายเหตุ
การทำดอกไม้	ด้านการ หัตถกรรม	นางกลือซง อาตะ	รักษาสิ่งแวดล้อมสอนและฝึกฝนได้ ง่าย ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็น อาชีพเสริมที่ชุมชนสามารถรวมกลุ่ม ผลิตเป็นสินค้าหัตถกรรม หรือ OTOP ส่งออกได้	ดอกไม้ประดิษฐ์ จากวัสดุธรรมชาติ หรือท้องถิ่น เป็นงานหัตถกรรมที่ สะท้อนถึงความคิดสร้างสรรค์และ วัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง การทำดอกไม้ ต้องอาศัยความละเอียด ประณีต และจินตนาการ สามารถสร้าง ลวดลาย สีสน และรูปทรงให้เหมือน ดอกไม้จริงหรือตามจินตนาการได้	ม.๖ ต.กาญูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา เบอร์โทร ๐ ๙ ๕ - ๒๐๒๓๘๑๙	
การทำจักรสาน ใบหนามเตย	ด้านการ หัตถกรรม การ	นางแสเมะ ยามา	ใบหนามเตยเป็นพืชพื้นถิ่นที่ขึ้นตาม พื้นที่ชายฝั่งหรือป่าชายเลนของ ภาคใต้มีความเหนียว ทนทาน และ สามารถนำมาใช้แทนหวายหรือใบ ลานได้ เป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดกัน ภายในครอบครัวหรือกลุ่มชุมชน โดยเฉพาะในหมู่ผู้สูงอายุมักสอนผ่าน กิจกรรมชุมชนหรือการสาธิตในงาน วัฒนธรรม	ใช้ วิธีสานพื้นฐาน เช่น สานขัด (สองเส้นไขว้กัน) สานทแยง หรือ สานลายตะกร้อชิ้นงานจะมีโครง จากไม้หรือลวด และใช้ใบเตยสาน คลุมภายนอก ชาวบ้านนิยมประดิษฐ์ พัด หมวก กระเป๋า กล่องขนม และ ตะกร้า	ม.๖ ต.กาญูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา เบอร์โทร ๐ ๙ ๖ - ๒๙๖๖๔๓๑	

ชื่อภูมิปัญญา	ด้าน	เจ้าของภูมิปัญญา	จุดเด่นของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญา	บริเวณที่พบ	หมายเหตุ
การขับร้องอนาซีด	ด้านการขับร้อง	ศูนย์ตาดีกาดารูลนาอิม	มีบทบาทในการเรียนรู้และสร้างความสามัคคีในชุมชน อนาซีดมักใช้ในกิจกรรมทางศาสนา เช่น งานมัสยิด งานแต่งงาน งานศพ และในโรงเรียนตาดีกา เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและความสามัคคีในกลุ่มเยาวชนและคนในชุมชน	เป็นการถ่ายทอดคำสอนทางศาสนาอย่างมีศิลปะและซึมซาบได้ง่ายใช้ภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมักมีการผสมผสานภาษายาวี ภาษาอาหรับ และภาษาไทยในบทสวด ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนในพื้นที่มีบทบาทในการเรียนรู้และสร้างความสามัคคีในชุมชนอนาซีดมักใช้ในกิจกรรมทางศาสนา เช่น งานมัสยิด งานแต่งงาน งานศพ และในโรงเรียนตาดีกา เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและความสามัคคีในกลุ่มเยาวชนและคนในชุมชนถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นเป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดด้วยวิธีการเลียนแบบและฝึกฝนอย่างไม่เป็นทางการ สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและความเคารพต่อผู้รู้สามารถปรับใช้ได้กับบริบทปัจจุบันแม้จะมีพื้นฐานจากศาสนาและวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่อนาซีดสามารถพัฒนาเป็นเวทีประกวดหรือกิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมสมัยได้		